

Northern California News:

By: **Edmund Lewandowski**, www.PoloniaSF.org
PoloniaSFO@yahoo.com

Oct 20, Sat., San Jose, All day - The Polish Parliamentary Elections - Polish School, 10250 Clayton Road (south of Story Rd.) Details: <http://poloniasf.org/polish/wybory.2007.pdf>

20, Sat., San Francisco, 2 p.m. - Joseph Conrad Lecture And Olbinski Exhibit - "The Influence Of Joseph Conrad (Korzeniowski) On English Literature" Caria Tomczykowska, Speaker, Presented By The Polish Arts And Culture Foundation - San Francisco Main Library, Koret Auditorium, Civic Center Info: www.polishculturesf.org or 1-510-599-2244

27, Sat., Oakland, 6 p.m. - "Brother Zeno - Boundless Love" film screening - This special event includes Art Silent Auction and Music Entertainment. Location: 401 26th Street (between Telegraph and Broadway.) Donations accepted at the door. Hors d'oeuvre and drinks served. More information: www.brotherzenon.com or 1-510-633-9327

Nov 2, Fri., San Jose, 7:30 p.m. - Holy Mass For The Intention Of Healing (in Polish) God, who is fully present in the Eucharist, wants to heal a person from his afflictions -- of his body and of his soul. All are invited. St. Brother Albert Church, 10250 Clayton Road More information: http://www.saintalbert.us/index_e.html or 1-408-251-8490

3, Sat., Pleasant Hill, 7 p.m. to 1 a.m. - Annual BARBÓRKA BALL - Pleasant Hill Recreation Center 320 Civic Drive. Organized By: Polish-American Educational Committee of San Francisco Admission: \$50 in advance, \$55 at the door Details: <http://poloniasf.org/english/Barborka.2007.pdf>

8, Thu., Palo Alto - "Poland: an ideal business partner" - Conference at Stanford University organized by the Polish Embassy in Washington D.C. in conjunction with the local Consular offices. Prospective speakers, panelist, sponsors, and attendees are asked to contact organizers by email: events@polishconsul.com If you have any questions, comments, or suggestions please don't hesitate to call: Consular Assistant Szymon Ociepa at 1-415-777-4445, or George Slawek 1-415-357-1225

17, Sat., Union City, 7 p.m. to 2 a.m. - Zabawa Andrzejkowa - Sala parafialna przy Kosciiele Swietej Rodziny, 3880 Smith Street. Wyborowa polska kuchnia (domowe jedzenie) i dobrze zaopatrzone bar. W programie tradycyjne wrozby andrzejkowe z lanego wosku. Bilet wstepu: \$15, przedsprzedaz 1-925-978-0224 albo 1-510-538-5399. Dochod z imprezy przeznaczony na polskich harcerzy.

THE CALENDAR, UP TO FEW MONTHS AHEAD, CAN BE VIEWED AT:
<http://poloniasf.org/english/calendar.php>

#####

Polish Saturday Schools - Informacja po polsku - Below we are presenting the information about all Polish Schools in the San Francisco Bay Area. The contact persons speak English and if you do not speak Polish you are welcome to call the School of your choice and obtain more information specific to your needs:

San Francisco:

Szkola Polska przy Nativity Church, 240 Fell Street
 Dyrekcja szkoły : Agnieszka Górka tel. 1-415-647-8723
 Boleslaw Sikorski tel. 1-415-436-9152

Zajecia odbywac sie beda w soboty od godziny 9:30 do 14:30

Walnut Creek:

Szkola Polska w Walnut Creek wznowila swoja dzialalnosc w nowym roku szkolnym 2007/2008 !!! WITAMY !!! Chcemy, aby nasze dzieci, wzrastajace w spoleczenstwie amerykanskim, poznaly bogactwo kultury polskiej. Dzieci uczą sie trudnej polskiej gramatyki i ortografii, poznaja rodzima literature, historie, geografie i religie. Szkoła prowadzi takze nauke polskiego jako jezyka obcego dla doroslych. Nasza Szkoła jest organizacja niedochodowa. Szkoła miesci sie w Walnut Creek, 1543 Sunnyvale Avenue. Wiecej informacji znajda Panstwo na stronach: www.polishschool.org lub dzwoniac do kierownika Szkoły, Tomasza Kotlinskiego 1-925-639-1173

Union City:

Katolicka Szkoła J.Polskiego w Union City: zapraszamy dzieci od lat 3. W programie nauczania jezyk poski, wybrane elementy z historii i geografii Polski, religia, spiew i taniec. Zgłoszenia i informacje - Grazyna Koralewski, tel. 1-408-866-6864

San Jose:

Zajecia w Polskiej Szkole Sobotniej rozpoczely sie w sobote, 8 wrzesnia o 9:00 AM. Nastepne zajecia odbeda sie w sobote, 29 wrzesnia o 9:00 AM. Kto jeszcze nie zapisal swego dziecka do Polskiej Szkoły, Harcerstwa, na lekcje religii, moze to uczynic tego dnia. Dodatkowych informacji udzielaja: Barbara Stamberg (Kierowniczka Szkoły) (408) 929 - 2919 lub (408) 460 - 1277; Sr. Elizabeth (Religia) (408) 251 - 8490; Dhna Anna Pisanski (Harcerstwo) (408) 226 - 8502. Po informacje prosimy dzwonic na (408) 460 - 1277. Podczas spotkan Polskiej Szkoły Sobotniej oferowane sa takze warsztaty artystyczne (rysunek i malarstwo od podstaw) od 1:15 PM do 3:00 PM prowadzone przez Elzbieta Sarna. Dodatkowe informacje na ten temat oraz zapisy w sobote, 29 wrzesnia.

#####

Home for disadvantaged children in Poland looking for help. The Polish Parish in San Jose tells about an alarming financial situation in one of the institutions in Poland where disadvantaged children are being cared for by sisters of the "Daughters of Divine Love Congregation." Under European Union rules the building has to be upgraded or they will be forced to close the home for 53 disadvantaged girls. Details in Polish: <http://poloniasf.org/polish/na.pomoc.dzieciom.pdf> Questions, additional information: Bogdan: 1-510-793-9433, Wanda: 1-408-946-8372, Parish office:1-408-251-8490.

#####

Polish elections 2007 in the San Francisco Bay Area ULOTKA WYBORY 2007: <http://poloniasf.org/polish/wybory.2007.pdf> The elections will be held in Poland on October 21. Because of the time difference, Bay Area Polish citizens will be able to vote all day on October 20. **IMPORTANT:** it is required to be a registered voter in the LA Consulate. All necessary voting information is here (in Polish): <http://poloniasf.org/polish/wybory.2007.pdf>

#####

Looking for a Polish nanny (001) Hi, I am looking for a nanny and would love to get a Polish woman. Great family in Danville in need of a mature loving nanny for 3 children, ages 9, 5 and 9 months. We treat our nanny with respect and love. Must speak English and have a car. You will drop off and pick up the kids, do a little housekeeping, laundry and run errands. Must have a flexible schedule because some days I might need you to stay a little late or come early. Please email dgwms@comcast.net for more information.

#####

FREE web hosting for Polish American non-profit organizations. FREE advertising for everyone www.polmarket.org --> darmowe ogłoszenia

#####

We will be happy to announce any event which is in any way connected to the Polish community. Please make sure the organizers will inform us about the event directly at poloniasfo@yahoo.com. Some events are not listed due to personal preferences of the organizers. We are open to list any event. In order to avoid mistakes the information must be submitted directly by the organizers. Please make sure, your message to us is not bulk.

#####

Geneza Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia”

Stawomir Cenckiewicz

Druk artykułu za zgodą autora na publikację przez www.PoloniaSF.org

Z drugiej strony, w Stanach Zjednoczonych pozostawała wciąż rzesza Polaków nie zainteresowanych polityką. Była to emigracja zarobkowa, nie zaangażowana w jakiegokolwiek spory polityczne wychodźstwa z krajem, kultywująca polskie tradycje narodowe i religijne. Komuniści dostrzegli jej istnienie dopiero w 1955 r. Przede wszystkim w stronę tej emigracji władze PRL kierowały swoją ofertę współpracy. Z myślą o tej właśnie części Polonii komuniści postanowili dokonać przełomu. Zwracali uwagę na więź emocjonalną Polonii z ojczyzną, akcentowali potrzebę odwiedzin ojczystego kraju, nieskrępowanej korespondencji, wymiany kulturalnej (prasa, literatura, książki), a nawet pielgrzymowania na Jasną Górę. Dostrzeżenie podziałów wśród Polonii Amerykańskiej nie oznaczało wcale, że komuniści zaniechali podejmowania działań skierowanych przeciwko emigracji wojennej. Tu także postanowili dokonać zmian. „[...] Trzeba zwrócić uwagę – czytamy w protokole – że u tej nowej emigracji [z okresu drugiej wojny światowej – przyp. S. C.] musi być o wiele większy stopień powiązania z krajem ze względu na stosunkowo niewielki okres czasu od opuszczenia ojczyzny i ten moment trzeba należycie wykorzystywać”. Dotychczasową politykę wobec emigracji poddano ostrej krytyce już w sierpniu 1954 r. W raporcie Wydziału Zagranicznego KC PZPR czytamy: „Działacze polonijni i pracownicy konsularni szli do emigracji przeważnie z hasłami wysuwanyymi u nas w kraju wokół budowy podstaw socjalizmu. Te same błędy popełniane były w propagandzie. [...] W rozumowaniu poważnej części wychodźstwa ucieierała się świadomość, że utrzymanie kontaktu z Polską wiąże się z koniecznością przyjęcia marksistowskiego światopoglądu. Za mało wysuwamy hasła ogólnonarodowych, jak: walka przeciw odrodzeniu militarizmu niemieckiego, obrona granicy na Odrze i Nysie, walka o zachowanie polskiego języka i polskiej szkoły, zachowanie narodowej kultury”⁵. Realizacji nowych zadań służyć miało powołanie organizacji, która oficjalnie zajęła-by się współpracą kraju ze skupiskami polonijnymi na całym świecie. Co ciekawe, z prezentowanego protokołu wynika, że pracownicy Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego byli skłonni skorzystać w tym względzie z doświadczeń nie tylko komunistycznych Chin, ale i hitlerowskich Niemiec.

Z lektury protokołu można odnieść wrażenie, że powstałe w październiku 1955 r. Towarzystwo „Polonia” miało przede wszystkim realizować zadania organów bezpieczeństwa PRL na terenie Stanów Zjednoczonych. Istotnie, z chwilą założenia Towarzystwa, praca w środowisku Polonii Amerykańskiej należała do priorytetów. W jej rozpracowywaniu pomocni okazali się byli emigranci. Dużą rolę odegrał tu Klaudiusz Hrabek, w przeszłości jeden z czołowych działaczy nowojorskiego Instytutu Piłsudskiego i przywódca Ligi Niepodległości Polski w Stanach Zjednoczonych⁶.

Pozyskiwaniu wpływów w środowiskach polonijnych służyły rozmaite akcje przeprowadzane przez kierownictwo Towarzystwa. Do najczęściej stosowanych metod należało nawiązywanie kontaktów z wpływowymi działaczami i organizacjami polonijnymi w USA. Ich adresy znajdowały się w skrupulatnie śledzonej przez dyplomatów PRL prasie polonijnej czy

w popularnych w Ameryce *Who is Who*. Ponadto starano się wykorzystywać składane przez Polaków ze Stanów Zjednoczonych prośby do władz PRL. Najczęściej dotyczyły one spraw związanych z łączeniem rodzin (prośby o wydanie członkom rodziny paszportów i pozwoleń na wyjazd), praw emerytalnych czy pozostawionego w Polsce mienia. Wygląda na to, że prośby te nie były w ogóle spełniane. Zamiast pomo-cy pracownicy Towarzystwa „Polonia” przesyłali do Ameryki komunistyczne materiały propagandowe (kalendarze, książki okolicznościowe, albumy, prase), o które zazwyczaj Polonusi nie prosili. Nic więc dziwnego, że na tym tle docho-dziło do konfliktów. Przykładem może tu być sprawa Teresy Chubaty z Nowego Jorku. W końcu 1967 r. poprosiła ona władze Towarzystwa „Polonia” o pomoc w odzyskaniu pozostawionego w Polsce mienia. Oczekiwana pomoc jednak nie nadeszła, a w zamian Chubaty otrzymała propagandowy kalendarz, za który mia-ła w dodatku zapłacić. Jej reakcja była jednoznaczna. W liście do Towarzystwa „Polonia” pisała: „Ja nie zamawiałam takowego [kalendarza – przyp. S. C.] i nie chcę płacić, bo go nie rozumie. Wy przyslijcie mi na porto [pieniądze na prze-syłkę – S. C.], to wyślę Wam z powrotem Waszą zamaskowaną propagandę. Ja o tem jako Amerykanka powiadomiła Nasze Władze, jakimi drogami Wy zmierzacie do swego celu, by wpaść w pułapkę. [...] My tu w Ameryce znamy daleko więcej, jak wy piszecie pod dyktando Bezpieki [...]”⁷.

Okazją do nawiązywania kontaktów z Polonią Amerykańską były poza tym różne rocznice, na przykład 500-lecie urodzin Mikołaja Kopernika, 200-lecie utworzenia Komisji Edukacji Narodowej, 600-lecie założenia Uniwersytetu Jagiellońskiego, 125. rocznica śmierci Fryderyka Chopina, rocznice ataku Niemiec hitlerowskich na Polskę, Powstania Warszawskiego, zakończenia wojny itp. Rządziej odwoływano się do okrągłych rocznic związanych z powstaniem PRL. Wątek rocznicowy był stale obecny w działalności Towarzystwa. Służyły te-mu organizowane za Atlantykiem występy Mazowsza, projekcje polskich filmów i wystawy.

Aktywność Towarzystwa „Polonia” na terenie Stanów Zjednoczonych przypada na przełom lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych⁸. Wiązało się to z podjęciem dość bliskiej współpracy z prestiżową Fundacją Kościuszkowską. W dużej mierze to właśnie dzięki Fundacji Kościuszkowskiej władze Towarzystwa pozyskały nowe grono współpracowników i rozwinęły działalność w Ameryce. Pojawienie się przedstawicieli Towarzystwa w Stanach Zjednoczonych wywołało falę oburzenia wśród emigracji i wiele konfliktów w środowiskach polonijnych.

Załącznik: fragment Protokołu nr 6 z zebrania Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego odbytego w dniu 17 maja 1955 r. w Warszawie. W nawiasach kwadratowych uzupełnienia autora. Protokół nr 6 z zebrania Komitetu do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego⁹ odbytego w dniu 17 maja 1955 r. ŚCIŚLE TAJNE Obecni: Przewodniczący Komitetu – tow. Dworakowski¹⁰,
⁵ J. Lencznarowicz, *op. cit.*, s. 46-47.

⁶ Klaudiusz Hrabek (1902-1989), w latach 1951-1956 sekretarz generalny Ligi Niepodległości

Polski w Stanach Zjednoczonych, po powrocie do Polski w 1959 r. wstąpił do Towarzystwa „Polonia”, redaktor naczelny Krajowej Agencji Informacyjnej przeznaczonej dla prasy polonijnej, w latach siedemdziesiątych

Cenckiewicz do str. 19

**Distribution of the News of Polonia
 In Northern California is through the generosity of
 The American Polish Citizens Club**